

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Christiansen, Einar.; af Einar Christiansen ;
Musikken af Joh. Bartholdy.

Titel | Title:

Dyveke : tragisk Opera i 3 Akter med et Forspil

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kjøbenhavn : Gyldendal, 1899

Fysiske størrelse | Physical extent:

47 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Christiansen.

Dyveke.

1899.

55, - 58 - 80

Det Kgl. Bibliotek

130025822847

DYVEKE

TRADING OPERA / THE ACTOR

AND BY THE

WIGAR CHRISTIANSEN

AND BY THE

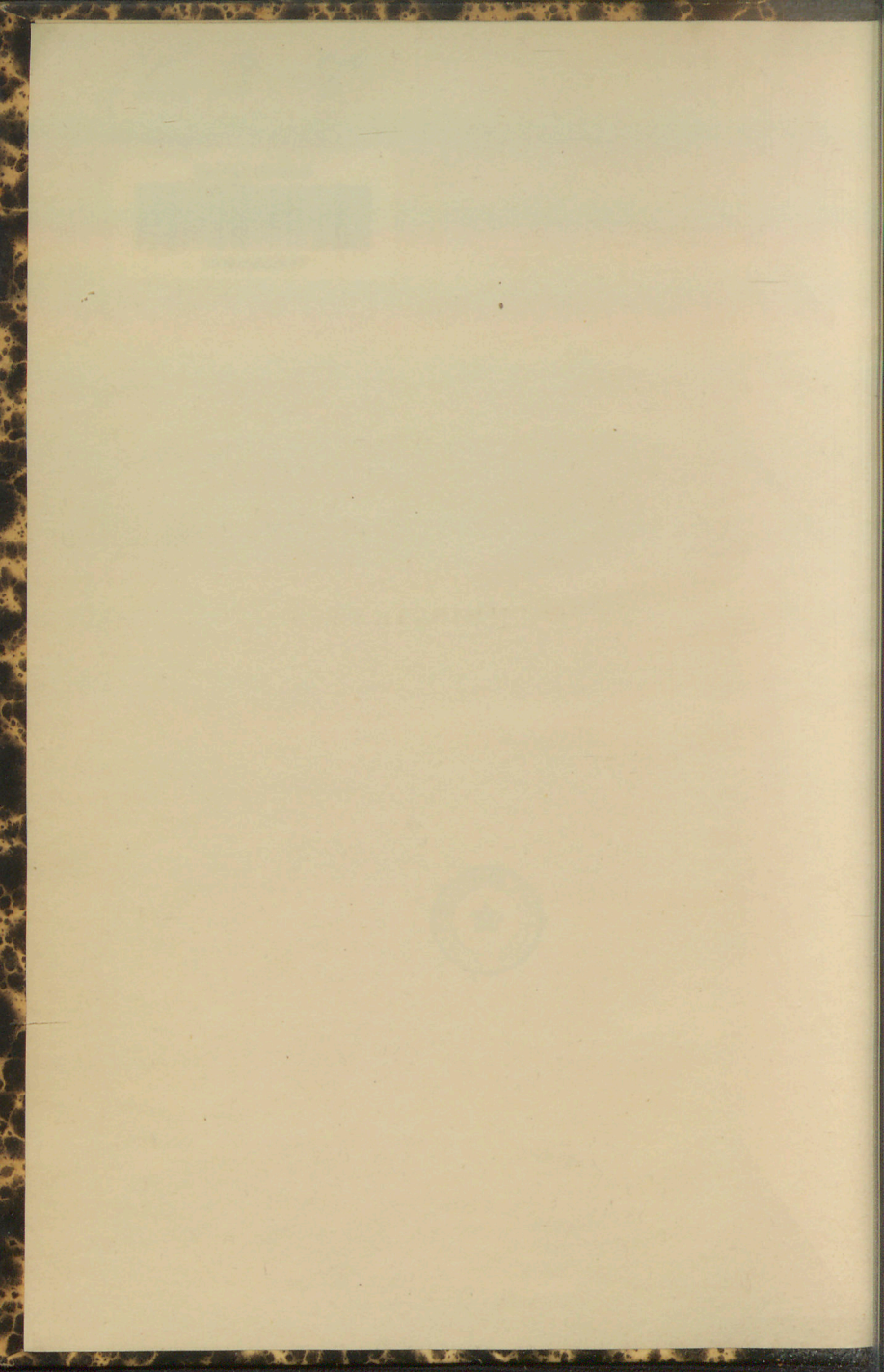

STOCKHOLM

THE NATIONAL LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF STOCKHOLM

THE NATIONAL LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF STOCKHOLM

1944

DYVEKE

TRAGISK OPERA I TRE AKTER

MED ET FORSPIL

AF

EINAR CHRISTIANSEN

(MUSIKKEN AF JOH. BARTHOLDY)

KJØBENHAVN

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN)

TRYKT HOS J. JØRGENSEN & CO. (M. A. HANNOVER)

1899

Nærværende Text er forfattet i Sommeren 1893.
Einar Chr.

PERSONERNE.

I FORSPILLET.

Prins CHRISTJERN.

Moer SIGBRIT.

DYVEKE.

Chor af Fiskere og Kræmmere.

Bergen 1507.

I OPERAEN.

Kong CHRISTJERN II.

Dronning ELISABETH.

Slotsherren TORBEN OXE.

Munken JOHANNES, Kongens Skriftefader.

Gesandten Hr. SIGMUND, fra Dronningens Slægt.

Fru SIGBRIT.

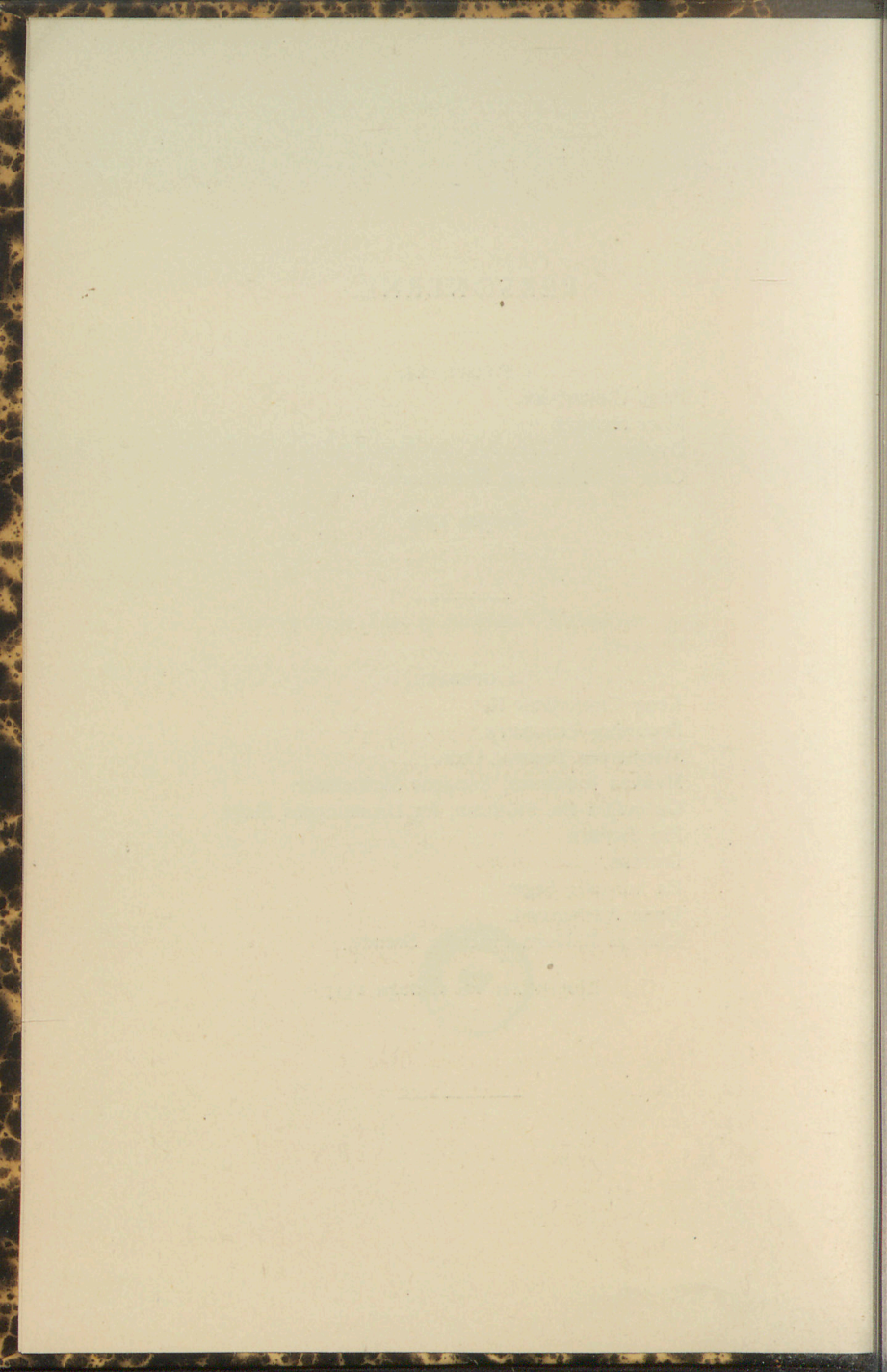
DYVEKE.

En kongelig Jæger.

Unge Adelsmænd.

Chor af Riddere, Fruer og Svende.

Kjøbenhavn og Omegn 1517.

FORSPIL.

Bryggen i Bergen. I Baggrunden Fjorden. Til højre Moer Sigbrits
Krohus. — Aften.

Moer **Sigbrit** omringet af Fiskere og Kræmmere, der skjændes.
Prinsen, useet.

CHOR.

Moer Sigbrit, Moer Sigbrit!
lad Sigbrit holde Dom.
Hun kan læse
Fanden from,
hun kan blæse
Vejret om,
hun har Ben i Næse.
Moer Sigbrit, Moer Sigbrit!
lad Sigbrit holde Dom.

SIGBRIT.

Jens Persøn laante Per Jensøns Baad
paa Vilkaar, at Per fik det Halve af Drætten.
Men Jens kom hjem med tørre Vaad,
saa Per blev snydt for sin Fisk.
Hvor Intet er, har den Onde tabt Retten.

Men sæt Jer nu ind ved min Disk!
der skal I faa Vin, baade sød og syver.

Et Glas for en Styver!

saa faaer I vel Hast paa Trætten.

Nu frisk!

Fiskerne og Kræmmerne ind i Krohuset.

Dyveke kommer.

DYVEKE

standser Sigbrit, der vil ind i Huset.

Jeg har seet ham, Prinsen, ganske nær.

Jeg stod i Skuret ved Raadhushjørnet.

Jeg rørte mig ikke, trak næppe mit Vejr.

Han saae mig! — —

Moder, o Moder kjær!

troer Du, han blev fortørnet?

Min Kind var som Ild, mit Hjerter stod stille,

jeg troer, jeg græd af Glæde og Skam.

Skjænd ikke, Moder, det er for silde —

jeg kan kun tænke paa *ham*.

ind i Huset.

PRINSEN

frem, standser Sigbrit, der vil følge efter.

God Aften, Moerlil!

SIGBRIT

studser.

En Ære for Huset.

PRINSEN.

Jeg spilder nødig jer Tid.

I har jo derinde Gjæster ved Kruket.

Jeg saae nok, hvor snildt I lokked dem did.

Men staaer der ikke en Pige ved Skjænken?

Send hende herud med lidt Vin eller Most.

SIGBRIT.

Jeg har en Datter.

PRINSEN.

Hende mener jeg just.

Jeg bier herude paa Bænken.

Sigbrit ind i Huset.

PRINSEN.

En myndig Frue!

grov i Haand og Mund som en Mand!

Dronningetræk under Borgerhue,

Miner, som styred hun Rige og Land —

og Moder dog til den blideste Due.

Dyveke fra Huset, med Vin og Krus.

DYVEKE

standser forfærdet.

Prinsen!

PRINSEN.

— Prinsen? — En mødig Mand,

som ønsker at fylde sit Krus

og beder Dig kysse paa Krusets Rand

at signe hans gode Rus.

DYVEKE.

Ak Herre —

PRINSEN

med løftet Krus.

Se blot, hvor lystigt det skummer!

Jeg drikker for Fjorden, der ligger blank

i Skumringens blide Slummer;

jeg drikker for Myggen, der sværmende summer,

for Hvilen, der daled, da Solen sank,

for Natten, der mildner al Menneskens Kummer,

for *Dig*, der staaer her frisk og rank

og Livets Herlighed rummer.

kysser hende.

DYVEKE.

Ak Herre, I tænker saa Lidet derved;
mig kan det koste min Hjertefred.

PRINSEN.

Skal Lykkens Blomst af dit Hjerter gro,
da maa det vel miste sin Hverdagsro,
da maa det vel svulme som Knop i Vaar,
da maa det vel bløde som dybe Saar;
men hvil det mod mit, Barnlille,
da vorder det trygt og stille.

DYVEKE.

Jert Ord gjør mig angst, gjør mig rig, gjør mig svimmel.
Jeg fatter det ej. I er Kongens Søn,
og *jeg* — og jeg —!

PRINSEN.

Du er underskøn
som selve den glade Himmel.
Jeg saae Dig jo tidt, naar Du stod paa Bryggen,
og Vinden tog i dit hvide Skjørt;
og tidt har jeg vandret herude og hørt
Dig tralle højt i dit Køkken.
Jeg saae Dig idag i Skurets Krog,
mit unge Blod har Du bragt i Kog;
hos Dig vil jeg fange Lykken.

DYVEKE.

Jeg tænker ikke, slet ikke jeg tør.
Jer Tale er som et Spil af Strenge.
Mit Blod er i Sus, min Sans er ør,
om Øjnene ligger et gyldent Slør.
O Gud, lad mig drømme længe!

PRINSEN.

Og siig det saa med dit eget Ord,
om Du vil have mig kjær,
om Du vil følge med mig ombord
og altid være mig nær.

DYVEKE.

O, siig det ikke, o, bed mig ikke.
Jeg følger Jer som en Hund.
Hvor Tæppet I breder, vil taus jeg ligge
og elske hvert Ord fra jer Mund;
vil være for Eder, hvad helst I vil,
saalænge I giver mig Frist dertil.

PRINSEN.

Engang skal jeg styre et Rige.
Du kan ej dele mit Kongeskrud,
men Du skal være min Viv for Gud,
i Sorg og Glæde min Lige.
Dit Kys skal være min bedste Rus,
din Favn skal være mit Brudehus;
din hvide Skjønhed i al dens Fylde
skal Manden elske og Kongen hylde.

DYVEKE.

Saa tag mig da helt, saa bær mig da bort,
jeg var jo dog eders længe.
Et eneste Blik, et flygtigt, et kort,
fik al min Sjæl til at fænge.
Og jeg vil takke for hvert, jeg faaer,
og jeg vil flette Jer ind i mit Haar —
en Lænke, I aldrig maa sprænge.

PRINSEN.

Natten kalder med dirrende Røst,
den drager os ind i sit Rige.
Ræk mig din Læbe, lyt ved mit Bryst,
da skal jeg dens Ord Dig sige:
Dyveke, om det Livet gjaldt —
for Elskov maa selv den Mægtigste vige!

BEGGE.

Elskov er stærkest af Alt.

bort.

Sigbrit staar i Krodøren og seer efter dem.

FØRSTE AKT.

Sal paa Hvidere Slot.

Kongen ved et Bord, Sigbrit foran dette. I nogen Afstand to unge
Adelsmænd.

KONGEN.

Jeg stævned Jer hid, I Herrer,
for tunge Klagemaal.
I bærer vel Guld om Bryste,
men Hjerter af Jern og Staal.

I jager den usselig Bonde,
der slider sig krum bag Plov;
I haver solgt eders Vornede,
der trælled for jert Behov.

For denne Ynk og Ufærd
jeg satte fuld stærk en Bom.
til Sigbrit.
I lade de Herrer høre
mit kongelig Ord derom.

SIGBRIT.

Ihvor der findes en Herremand,
 som sælger sit vornede Eje,
 han skal det bøde med lødigt Sølv,
 vel hundred Mark at veje.
 Og Bonden skal lakke fra Gaarden i Mag
 og vende hjem til sit fædrene Tag.

KONGEN.

Det Bud har I trødset længe
 og pukket paa Navn og Skjold.
 Men Retten skal have sin Gænge!
 Og dermed: Gud i Vold!

Adelsmændene bort.

KONGEN.

Haardt bed mit Ord. Og dobbelt hvast
 i *eders* Mund det deres Stolthed saarer.
 De har vel tænkt, vort gamle Venskab brast,
 fordi idag en Dronning jeg mig kaarer.
 Nu veed de, det staaer fast.

SIGBRIT.

De har vel tænkt, at eders Naade sendte
 jer Due nu af Burets gyldne Ly,
 og at den gamle Glente
 med hende maatte Landet fly.

KONGEN.

Men Duens Rede er mit Skjul,
 naar mine Vunder sukke;
 og Glenten er en Herrefugl,
 der Kragerne kan plukke.

rækker hende Haand.

Jer Haand i min, ihvor det gaaer!

SIGBRIT.

I onde som i gode Aar.

KONGEN.

Og Duen i min Favn saa tæt
trods fremmed Kvindes Hustruret!

Dyveke kommer.

DYVEKE.

Herre Konge, der meldes fra Stranden,
at Skibet nu er nær,
som eders unge Dronning
til Danmarks Rige bær.

KONGEN.

Og var den Frue en Engel,
der ned fra Himlen steg,
aldrig saa skal det spørges,
at Dyveke jeg sveg.

SIGBRIT.

Du rejse kun stolt din Nakke,
Du se Dig paa mig i Spejl!
Jeg knejser som en Smakke,
der styrer for fulde Sejl.

Og var den Frue en Engel,
der ned fra Himlen foer,
aldrig saa skal det spørges,
at Kongen brød sit Ord.

bort.

KONGEN.

Min Dyveke, min lille —
havde jeg Magt som Lyst,
jeg skulde vel Børen stille,
der blæser nu mod Kyst.

Men Kongen er Folkets Vornede,
 prisgivet Baand og Salg,
 tør ej en Gang en Hustru tage
 efter sit eget Valg.

DYVEKE.

Du veed, jeg er til Rede
 for dine mindste Vink;
 Du værdiges blot at bede
 med et Ord eller Blink.
 Og bad Du mig gaa fra Dig,
 og bad Du mig død —
 min Herre, Du min eneste,
 jeg gjorde, som Du bød.

KONGEN.

Saa kom og hvil dit Hoved her
 og hør, hvad jeg har at sige.
 Din lille Mund er mere værd
 end hele det romerske Rige.

Jeg kysser de Læbers Fløjelslin,
 de dufte som Blomst i Skove.
 Vil Nogen rive din Mund fra min,
 han sætter sit Liv i Vove.

DYVEKE.

Husker Du, Herre, den første Gang —?

KONGEN.

— blandt Bergens Fjelde, hvor Hæggen dryssed
 sin hvide Duft i dit hvide Fang,
 mens Elven dured og dyssed;
 hvor Luften dirred af Sommersang,
 og Kvælden Morgen en kyssed!

Fjerne Horntoner.

DYVEKE.

Hør, hør! — nu kalder Hornet,
 det skriger som en Ravn.
 Nu styrer Danmarks Dronning
 mod Dannerkongens Favn.

KONGEN.

Og var den Frue en Engel,
 der ned fra Himlen steg,
 aldrig saa skal det spørges,
 at Dyveke jeg sveg.
 bort.

DYVEKE

ved Vinduet, seer ud.

Nu sidder han op. Hvor let han sprang!
 Nu svandt han i Portens Buegang,
 jeg hører kun Travenes runge.
 — Dagen er lummer, Dagen er lang —
 de Fugle saa frygtsomt sjunge.

Dagen er trang som det tunge Leer,
 jeg vandrer den aldrig til Ende.
 Timeslaget er Alt, som skeer;
 Graavejrlængsler saa langt, jeg seer —
 og tørre Øjnene brænde.

hen til Væven, prøver at arbejde.

Min Væv, jeg slog Dig tidt med Sang,
 var alt ved Gry paa Færde,
 din Skyttel over Traaden sprang
 som Fuglen over Gjærde.
 Men Dagen lider, og Skyggen voxer sig lang.

Min Væv, jeg slog Dig tidt med Graad;
 da skjælved Du i Rammen,

da filtred sig din fine Traad,
 og Farverne flød sammen.
 For Dagen lider og Skyggen voxer sig lang.

Og ulmed Længsel i mit Sind,
 fik Du min Uro stillet;
 Jeg vov i dine Traade ind
 min Lykkes dyre Billed.
 Men Dagen lider og Skyggen voxer sig lang.

Nu ligger Støvet om Dig tæt,
 og Gængerne er rustne.
 Min Sang er sunget, Graaden grædt
 og alle Længsler brustne.
 For Dagen lider og Skyggen voxer sig lang.
 Slotsherren kommer.

SLOTSHERREN.

Min skjønnne Frue! I vredes ej.
 En Hjort jeg fulgte, da faldt min Vej
 ind over Hvidøre Vænge.
 Idag er hun ene, saa tænkte jeg,
 og kunde vel Selskab trænge.
 tager hendes Hænder og kysser dem.

DYVEKE.

Jeg er ej lysten for Skjemt og Leg;
 jeg beder, I ville mig skaane.

SLOTSHERREN
 beholder Hænderne.

Hvor min er brun, og hvor eders er bleg!
 de passer som Sol og Maane.

DYVEKE.

Hr. Torben —

SLOTSHERREN.

I ud af Øjet seer,
 som vilde I Sløret tage.
 Hvor vil I øde i Buret her
 de fejre Ungdomsdage?
 Bruser ikke Vaaren
 i overmodig Kraft!
 stiger ej i Aaren
 de unge Træers Saft!
 raaber ikke Glæden
 af Hornets klare Mund —
 spirer ikke Sæden
 som Guld af Markens Bund!
 Danser ikke Fluen
 i Solens brune Støv?
 kurrer ikke Duen
 i Redens lune Løv?
 I svinge Jer paa Hesten!
 I følge mig idag!
 Vi fejre Foraarsfesten
 i fulde, stærke Drag.

DYVEKE.

Hr. Torben, I lade den Tale fare.

SLOTSHERREN.

Hvor Ungkrattet tætted som flettede Reder,
 der Hesten jeg binder og Dugen jeg breder.

DYVEKE.

Før skulde jeg jages som Hind og Hare
 end ride til Skovs med Eder.

Toner af et fjernt Chor.

SLOTSHERREN.

I tænke paa, min Frue sød,
 hvad Raabet hist bebuder.
 Snart spiser I kun Naadsensbrød,
 en Anden leer paa Kongens Skjød
 og deler Kongens Puder.

Og hun er fød med Guld om Haar,
 og hun har stærke Frænder.
 De stiller Kongen strenge Kaar,
 han jager Frillen fra sin Gaard —

DYVEKE.

Hvor slet I Kongen kjender!

SLOTSHERREN.

Da falmer eders Flitter,
 da ruster eders Skat.
 Der venter Jer en bitter,
 en ensom Skændselsnat.
 Men Mulmet kan spredes,
 naar selv I kun vil —

DYVEKE.

Hr. Torben, jeg vredes!
 I spiller et dristigt Spil.

SLOTSHERREN.

Jeg beder om din Elskov,
 jeg beder om dit Liv,
 jeg beder Dig med Ære
 til min Frue og Viv.
 I fine Ringes Bøjler
 jeg slutter dine Fingre;
 min gamle Moders Nøgler
 skal ved dit Bælte klingre.

DYVEKE.

Og bød I mig en Krones Glans,
 jeg blev min Herre huld og god;
 og bød I selve Himlens Krans,
 jeg lod den visne for min Fod.

SLOTSHERREN.

Saasandt jeg er en Synder,
mig skal Du blive god.
 Din Harmes er som Tønder
 i mit luende Blod.
 Har først min Mund sit Mærke
 paa dine Læber trykt,
 da bliver *jeg* den Stærke — —

Munken er traadt ind. Dyveke tyer hen til ham.

MUNKEN.

Mit Barn, vær uden Frýgt.

SLOTSHERREN.

Ret saa, min Frue! en Kirkens Mand,
 han veed at værne den kyske Stand.
 Han giver Jer glad ved sit Fløjelsbryst
 en Forsmag sød paa den himmelske Lyst.
 Men kigger I ind under Kuttens Læg,
der griner en Djævel med Bukkeskjæg.
 Jeg bærer dog ærligt min Hov til Skue.
 Gud signe jert Skrifte! — paa Gjensyn, min Frue.

bort.

Dyveke har angst forladt Munken.

MUNKEN.

Har han Dig skræmt? — mig ængster ej hans Domme.

DYVEKE.

Hans Trusler bragte Uro i mit Blod.

Jeg frygter, nu vil onde Tider komme.

— — Her, her ved eders Fod!

Stryg mig med Korsets Tegn om Haar og Pande.

Mit Bryst er tungt af Graadens hede Vande.

Jeg hungrer efter Skriftemaal og Bod.

lægger Hovedet i hans Skjød.

MUNKEN.

Bed, bed, til Naaden af Guds Haand Du vrister.

stryger hende over Haaret, seer opad, i stærk Bevægelse.

Min Gud, min Gud! — vig fra mig, onde Frister.

DYVEKE.

I kjender ej Elskov, vær mild i jer Dom.

MUNKEN,

Held den, der aldrig har vidst derom.

DYVEKE.

Min Elskov er syndig, det Gud mig tilgive;

dog var den min eneste Glæde i Live.

Og vil de nu røve min eneste Glæde,

for *mig* maa Guds Engle i Himmerig græde.

Hvad Bøn skal jeg bringe, hvad Bod skal jeg gjøre
for Gud og vor Frue at røre?

MUNKEN.

Din Elskov, Kvinde, skal Du fly;

thi fra idag den vorder dobbelt Brøde.

En Haarsæk, ru og tung, Du skal Dig sy,

og daglig, nøgen, uden Klynk og Kny,

din Skulder under Svøben lade bløde.

DYVEKE.

Jeg har ej Mod til saa megen Smerte.

MUNKEN.

Din Brudgom er Gud. Giv *ham* dit Hjerte.

DYVEKE.

Min lønligste Tanke jeg skrifter Jer her:
skal jeg rives fra ham, jeg har kjær,
 vil ikke Himmerig sig forbarme,
 da er der Frelse i Dødens Arme.

MUNKEN.

I Dødens?

DYVEKE.

Ja.

MUNKEN.

Nu skrift mig Alt.

DYVEKE.

Herinde,

tæt inde ved mit højre Bryst,
 en Kapsel hviler med den sidste Trøst.

MUNKEN.

Giv hid.

DYVEKE.

Forbarm Jer.

MUNKEN.

Fly mig Giften, Kvinde.

Hvis ej, jeg flænger Linet fra din Barm.

DYVEKE.

Stir ej saa vildt, knug ikke saa min Arm.
 Her er den, tag den.

MUNKEN

gjemmer Giftkapslen.

Store Synderinde!

DYVEKE.

O, kunde under Korsets Træ jeg græde!

om mine Tanker spænder Dødens Gru,
som Bly er tungt hvert Fjed, som jeg maa træde.
Maria, Helligste — forbarm Dig Du!

MUNKEN.

Tro ej Munken saa haard.
Min Bøn skal sig ranke til din og stige
for Himlens Trone, og Angsten skal vige
og Naaden skal salve dit brændende Saar.
Tag Bønnens Ord af min skjælvende Læbe,
drag lægende Kraft af min signende Haand,
at Sjæl i Sjæl og Aand i Aand
mod Faderens Favn vi kan stræbe.

STORT CHOR

udenfor.

Med Vaaren Du kom over Havets Blaa!
velkommen den Frue med Ære.
Nu Arnen tændes i Slottets Vraa,
vor Moder saa skal Du være!
Velkommen, velkommen til Landet, der blomstrer for *Dig*!

DYVEKE.

Hun er kommen til Land, hun er steget paa Strand!
hør, hør! — den Frue med Ære!
Min Elskov, vær stærk i Fornedrelsens Stand,
stærk til at taale og bære.

MUNKEN.

Stot Dig til *mig*, jeg er Munk, jeg er Mand!
een Sjæl skal i Bønnen vi være.

Dyveke synker ned for hans Fødder. Choret lyder stærkere. — Tæppet falder.

ANDEN AKT.

Den kongelige Dyrehave.

Unge Riddere, blandt hvilke Slotsherren, lejrede i Græsset.
Gesandten.

CHOR.

Luften tærer, Ridt gør mør.
Vaad er Panden, Tungen tør.
Sødt sin hede Tørst at læske,
godt at strække ømme Ben!
prægtigt køler Druens Vædske
under Bøgens tætte Gren.

SLOTSHERREN.

Jeg svinger mit Krus for den danske Sommer!
for Jomfrubøg og for Skovbundslæg!
for Sølufthsbrise —
for Drosselvisse!
for Elverrøg og for Majnatsspøg!
Jeg tømmer mit Krus for den danske, den dejlige Sommer.

CHOR.

Stræk Jer nu paa Mossets Bænk.
Bøgen læ'er for Regnens Stænk.

Solen sig i Skyen taber.
 Brede Skygge, svale Stund!
 Blomsten træet mod Regnen gaber,
 vi mod stille Middagsblund.

SLOTSHERREN

med nogle faa Andre i Kreds om Gesandten.

I drikker kun smaat, Hr. Gesandt. Vor Most
 behager Jer ikke? — Nu, jeg kan tænke,
 i Brüssel kan de en bedre skjænke.

GESANDTEN.

Vist ikke. Den danske smager mig just.

SLOTSHERREN.

Den er kun lidt lumsk, af den stærke Slags,
 der Munden faaer let til at løbe;
 og I, det har jeg fornummet strax,
 vil nødig for Meget røbe.

GESANDTEN.

Jeg tier helst og tier med Føje.

SLOTSHERREN.

Med mig og de Herrer, som her sidder bi,
 I tage det ej saa nøje.
 Vi kjender jo Sagen og tænker som I.
 Vi veed, I kommer fra Dronningens Slægt
 med Bøn til Kongen, han fjerner sin Frille.

ADELSMÆNDENE.

Tag Moderen med, faa den Hore stegt!

SLOTSHERREN.

Men Kongen hytter den Lille.
 Enhver, der rører — ja blot en Negl
 mod hende eller den gamle Hejre,

og kommer han saa med kejserligt Segl,
hans Gunst er forbrudt, det slaaer aldrig fejl.

GESANDTEN.

Jeg tænker nu dog, vi skal seje.

ADELSMÆNDENE.

Vi holder med *Jer*, vi vover en Daad.

SLOTSHERREN.

Sigbrit sidder i Kongens Raad
og flytter os rundt som Brikker i Bræt.
Hun lader os vente i Sneen, Gud straffe,
mens Kongen og hun øver Vold mod vor Ret.

GESANDTEN.

Med hende har jeg Intet at skaffe.

SLOTSHERREN.

Hexen skal flettes paa Stejletand.
Men Datteren, Herre — lad mig kun raade.
Det saaes vel før, at en Adelsmand
tog Kongens Slegfred til Naade.

GESANDTEN.

Det saaes vel før som et Skalkeskjul,
der just var Kongen til Maade.

SLOTSHERREN

for sig.

En Ræv . . . af de slemme! — stakkels Fugl!
nu *skal* hun lade sig raade.

En Jæger med Følge.

JÆGEREN.

Slaaer Telt under Egen. Kongen er nær.

SLOTSHERREN.

Kongen?

JÆGEREN.

Med hendes unge Naade.

De holder Hvil under Træerne her.

Kongen og Dronningen med Følge. Munken.

KONGEN.

Ej ej, her træffer man gode Fæller.

Min Herre har havt en heldig Dag?

GESANDTEN.

Jeg takker.

KONGEN.

Jagt er Slotsherrens Sag,
især naar Hinder det gjælder.— Vi brede vor Dug over Bul og Knast
og bænkes paa Mosssets Hynder.Et flygtigt Maaltid, en munter Rast,
før atter Jagten begynder.

STORT CHOR

medens Herskaberne lejre sig i det rejste Telt.

I den kronede Skov

er der kongelig Fest.

I den springende Hov

er der farende Blæst.

Alle Mand, hallohop!

hver en Ridder og Pilt!

i en susende Trop

efter Tykningens Vildt!

Hør dem stime, se dem fare

lynsnart over Sten og Stok,

Hjort og Hind og Ræv og Hare,

Skovens broget-brune Flok.

Hopla! over Grøft og Trunter!

Sol og Byge lige munter —
Friluftsliv er Glæde nok.

Under Krattet Jer duk,
smyg Jer frem over Jord!
hør den brægende Buk,
her er nytrampet Spor.
Hidser Koblet i Glam,
haloho, det er Jagt!
Under Haglenes Ram
ligger Raadyret strakt.

KONGEN.

En munter Dag! — vor Gjæst kun er forstemt.

DRONNINGEN.

Da lad ham rejse. Hvorfor dvæler han?
Hvad har han her at spejde?
Jeg er jo glad og tryg, jeg fik jo Lejde
for Liv og Død til eders skjønne Land.

KONGEN.

Og vil I elske Danmark,
saa lidet, som det er,
jeg takker Jer i Folkets Navn —

DRONNINGEN.

— og vil jeg elske *Jer*?

KONGEN.

Da skjænk mig, ædle Frue,
en Søn til Rigets Tarv,
der spænde kan min Bue
og røgte klogt sin Fædrearv.

DRONNINGEN.

Jeg bede skal til Gud derom

med Eder og i Løn
og slippe ej hans Kjortelffig,
før han har hørt min Bøn.

KONGEN

vender sig til Gesandten.

Det glæder mig, Hr. Sigmund,
I kan i Brüssel melde
om Dannerkongens Kronvildt,
det lod sig villigt fælde.

GESANDTEN.

Og *mig* vil det glæde,
kan jeg melde med Føje
om Dannerkongen selv,
han har ladet sig bøje.

KONGEN.

Og kom I med en Rulle
fra Paven i Rom,
jeg brændte hans Bulle,
jeg brød mig fejl derom.
Mit Hjerte er mit eget,
ej trælbundet Lehn;
aldrig er jeg veget,
naar man kasted med Sten.

GESANDTEN.

Min Herre og Kejser,
eders fyrstelige Maag,
har lagt stærkere Villier
end eders i Aag.

KONGEN.

Og laa han saa for Byen
med Ild og med Staal —

GESANDTEN.

Han finder vel en kortere
Vej til sit Maal.

Paa Dronningens Vink afbrydes de af en

JÆGER.

En Skare Daadyr, Herre Konge,
i Elmelunden ved det store Kjær.

KONGEN.

Slip Koblet løs! afsted!

DRONNINGEN.

Jeg bliver her.

KONGEN

til Munken.

Min fromme Ven,
I kjender Skoven, er en sikker Lods.
Til eders Omsorg Dronningen betroes,
ifald vi ikke mødes her igjen.

DRONNINGEN.

Et Ord, Hr. Sigmund, før I rider bort.

KONGEN.

Og nu afsted!

Et gyldent Bæger for den største Hjort!
bort med sit Følge.

Dronningen og Gesandten i Forgrunden.

DRONNINGEN.

Sæt Jer ved min Side
og lad os tales ved.
Jeg beder Jer, Hr. Sigmund,
I drage herfra i Fred.
I rokker ikke Kongen,
han gaaer sin støtte Vej.

GESANDTEN.

Men Krænkelsen, Skammen!

DRONNINGEN.

Jeg klager mig ej.
Jeg bier og taaler,
jeg giver ham Frist;
vi stille Kvinder, tro mig,
vi sejre tilsidst.

Vor Røst har ej den stærke Klang,
der Mænd i Bjerget lokker;
men vi er som de Klokker,
der ringer dem ud en Gang.

Saa lov, at I vil rejse.

— I tier? Tal ud.

GESANDTEN.

Jeg følger eders Broders,
min Fyrstes strenge Bud.

DRONNINGEN.

Og han — hvad vil, hvad tør han?

GESANDTEN.

Jeg bindes af mit Ord.

DRONNINGEN.

— af Løfter, jeg veed det,
om Gift og Dolk og *Mord!*
Jeg kjender de spanske Bøddler,
med Brodd under Fod,
de gyder deres Bulmeurt
i Herrens eget Blod;
de piner deres Ofre

med snigende Ve.
 Ved Gud og alle Helgen!
 her skal det ej ske.

GESANDTEN.

Eders Naade —

DRONNINGEN.

I krænker
 min helligste Ret.
 Selv renser jeg min Ære,
 har den faaet en Plet,
 behøver ingen lejede
 Stimænd dertil.
 Saa viid, at nu handler
 ogsaa *jeg*, som jeg vil.
 — Og dermed Gud befale!
 Bring mine Frænder Bud:
 I saae mig glad og mægtig.

GESANDTEN.

Bevare Jer Gud!

bort.

Dronningen ene.

DRONNINGEN.

Jeg elsker dette lyse Land
 med Dagens lange Dvælen.
 Jeg elsker ham, den mørke Mand,
 med Øjets dybe Feberbrand,
 der brænder mig i Sjælen.
 Han gav mig dette lyse Land,
 hvor Sommerskjær om Himmelrand
 sit Sølv i Natten stænker.
 Jeg lyser for den mørke Mand,
 naar Mulm i Høst sig sænker.

Du skjønn Land, der fik min Tro
for nu og alle Sinde —
gyd i min Sjæl din Sommerro,
og lær mig, ung og lys og fro,
den mørke Mand at vinde.

Munken nærmer sig.

DRONNINGEN.

I er Kongens Ven, hans lønlige Raad.
Vil I og være *min*? — vil I ogsaa svale
som Præst og Læge *min* Angst, *min* Graad?

MUNKEN.

Min Dronning har at befale.

DRONNINGEN.

— I kjender hende, Kongen har kjær?

MUNKEN.

Dyveke?

DRONNINGEN.

Ja. — Hendes Liv er truet.

MUNKEN.

Af hvem?

DRONNINGEN.

Gesandten. I saae ham her;
og dobbelt snildt vil han drive sin Færd,
nu, han er gennemskuert.
Han snoger sig frem ad den skjulteste Sti;
hvert Brød, hun bryder, hver Draabe, hun drikker,
det Vand, hun tvætter sit Ansigt i —
aldrig saa er hun sikker.

MUNKEN.

Christ og vor Frue!

DRONNINGEN.

Det *maa* ikke ske.

Mod *mig* vil Kongen sin Vrede vende,
i *mig* hendes Morder se.
Min fromme Fader, I ville forstaa,
at frelser jeg ikke hende,
da mister jeg helt, hvad jeg helt vilde naa.

MUNKEN.

Kan jeg tjene eders Naade,
over Alt, hvad der er mit,
Haand og Hjerte, Tankens Traade,
hver en Fiber, hvert et Skridt
kan I frit og sikkert raade.

DRONNINGEN.

Hun maa bort, over Sundet, til fremmed Kyst.

MUNKEN.

Til stille Dont bag en Klosterlaage,
til Bøn og Bod ved et trofast Bryst.

DRONNINGEN.

Men finder I Folk, I kan lide paa,
der ville for hende vaage?

MUNKEN.

Jeg kjender den, der med hende vil gaa,
og om det hans Liv saa koste maa,
til det fremmede Land, ud i Fremtids Uvejrs og Taage.

DRONNINGEN.

Farer hun først over Østresalt,
vil ogsaa de Spanske af Landet rømme;
da siger jeg aabent Kongen Alt,
da kan han sin Hustru dømme.

for sig.

Nu hviler mit Sind, mine brændende Tanker
kvæges i Haabets svalende Trøst.
Vor Frue i Himlen, Du er mit Anker,
naar Sorgen fraader om Hjertets Planker,
og Angsten stormer i Bryst.
Du Stærke, der vandred den stindeste Vej!
jeg beder for Alle, der lide som jeg.

MUNKEN

for sig.

Nu stiger min Sjæl som et stormslaaet Hav,
og Solen lyser derover.
De Længsler, der slumred, de Tanker, der tav,
fylkes som løsslupne Vover.
De drage mig ud paa det dybeste Vand,
did ned, hvor Havfruen fristende sover.
Frels mig, min Gud, om Du kan!

Horntoner. En Jæger kommer.

JÆGEREN.

Hans Naade kommer. Jagten er forbi.

DRONNINGEN.

Vi tales ved.

MUNKEN.

Imorgen, eders Naade.

Dronningen bort.

CHOR AF JÆGERE.

Hjemad, hjemad! — Dagen lider.
Solen som en Rosenkugle
ned mod Himmelranden glider.
Stille samles Skovens Fugle
Par om Par i Redens Gjem.
Dagen lider. Hjemad! hjem!

Hornet nu til Afsked blæser,
 Byttet over Sadlen slænges,
 træt og tørstigt Koblet hvæser,
 Skytten efter Nadver længes.
 Kjær og Mose staaer i Em.
 Dagen lider. Hjemad! hjem!

Munken alene.

MUNKEN.

Dagen lider — Dagen er mat!
 — — *Min* Puls er hed, mine Aarer svulme
 som Dagens, der vaagner med glødende Styrke.
 Ejer Du Svaling, Du gryende Mørke,
 har Du en Dugg, der kan køle og dulme,
 dryp den som Søvn i mit Øje i Nat.
 Styrkt mig i Glemsel, døv mig som Damp!
 jeg er ræd for mig selv, jeg er træt af min Kamp.

bort. Tæppet falder.

TREDIE AKT.

Sigbrits Have i Kjøbenhavn. Lav Mur i Baggrunden. Til højre Fløj af et Kloster.

Kongen ved et Bord, hensunken i Tanker. **Dyveke** med et Strenginstrument.

DYVEKE.

Der gaaer Sagn om en Konge fra Hytte til Borg.

De lyse af Elskov, de dryppe af Sorg.

Men Elskov er stærkest af Alt.

Han ejed vel Folk og Gods og Jord.

I Sagnet spørges det ej med et Ord.

For Elskov er stærkest af Alt.

Han gik vel til Messe som Christen from.

I Sagnet meldes der Intet om.

For Elskov er stærkest af Alt.

Han sprang vel i Dans og Ridderspil.

I Sagnet kjendes der Intet til.

For Elskov er stærkest af Alt.

Han havde vel Mænd, der delte hans Glans.

Der staaer kun en Kvindes Navn ved hans.

For Elskov er stærkest af Alt.

Han fælded vel mangan Drot og Helt.
Der staaer kun, han selv blev af Elskov fældt.

For Elskov er stærkest af Alt.

nærmer sig Kongen.

Ej et Smil, ej et Ord!

Mørk som Vintren højt oppe i Nord,
der murer Solen i Fjeld.

— Da I kom, Herre Konge, var Dagen hed;
nu lufter den kølige Kvæld.

I sidder bestandig taus og vred.

Min Herre, hvor lider I vel?

KONGEN.

Der gaaer Sagn om en Konge fra Hytte til Borg.
De lyse af Elskov, de dryppe af Sorg.

DYVEKE.

Er det mig, der bringer Jer Uro nu,
mig, der ligger Jer tungt i Hu —?

KONGEN.

For Elskov er stærkest af Alt.

DYVEKE.

Jeg veed, der er fremmede Mænd i vor Stad,
som volde Jer Men og Vaande.

KONGEN.

Ingen i Verden kan skille os ad,
saalænge jeg drager min Aande.

omfavner hende.

Din Arm om min Hals er mit dyreste Smykke;
din Læbe mod min er min eneste Lykke.

DYVEKE.

Jeg drømte, Du sad ved min Seng og græd.
Det Varsel, Herre, har gjort mig ræd.

KONGEN.

Jeg agter ingen Varsler,
 hvor ondt de end lød;
 jeg vil kæmpe med Gud,
 vil han volde din Død.
 Den Dag, Du faaer Brev
 til det ukjendte Land,
 bliver Kongen sit Riges
 fattigste Mand.

Saa knug Dig til mig, ung og varm,
 som Vedbend favner Klippe.

DYVEKE.

Før hugger de min Haand fra Arm,
 end dine jeg vil slippe.

KONGEN.

Før ligge hjælpeløs og blind
 og hulke i dit Skjød
 end se i selve Himlen ind
 og vide, Du var død!

For Elskov er stærkest af Alt.

Sigbrit kommer med et Brev.

SIGBRIT.

Et Bud fra Sverrig, eders Naade,
 med vigtigt Brevskab.

KONGEN

bryder Brevet.

Nye Fjendtligheder.

SIGBRIT.

Den danske Adel gjør sit Guld i Penge,
 den svenske smedded det
 nok heller til en Krone om sit Haar.

KONGEN.

Guds Dross!

Ja, lad dem komme, fremmede som danske,
 og Kjølens Skarer som en Kæmpefos,
 ja, lad dem fylke sig mod mig, mod os!
 Jeg kaster dem med aaben Hjelm min Handske.
 bort med Sigbrit.

DYVEKE

seer efter Kongen.

Jeg drømte i Nat, han græd ved min Seng,
 — en Graad saa blødende tung.
 Hvor Verden er skjøen, og hvor Gud er streng!
 Det kommer af *det*, han aldrig var ung
 og aldrig til Elskov vidste,
 kan hverken dø eller miste.

bøjer sig over en død Sommerfugl.

Du brogede Flyver, der Vingen har lukt,
 dit Liv var en eneste munter Flugt
 med ham, Du mødte paa Solstøvets Veje!
 — Du svulmende Frugt, Du var Blomst i Aar,
 Bien laa i dit Jomfruleje,
 og Elskov har modnet din Vaar.

Livet har mærket Jer, Døden har kaldt —
 Elskov er stærkest af Alt.

Mørket falder paa.

Slotsherren springer over Muren i Baggrunden.

DYVEKE.

Slotsherren! — milde Frue!

SLOTSHERREN.

Tys! Ingen saae mig. Gyderne var tomme.

DYVEKE.

Bort! bort! — hvert Øjeblik kan Kongen komme.

SLOTSHERREN.

Jeg møder ej med Tant idag,
 med søde Talers Fristen.
 Det gjælder Livets dyre Sag,
 saasandt jeg er en Christen.
 De svoret har jer bratte Død
 for Gift og Dolk og Bly.
 Ved Blodet, som fra Korset flød,
 det gjælder nu at fly.

DYVEKE.

Min Død? — hvem svøer min Død?

SLOTSHERREN.

De spanske Mænd.

Selv har jeg hørt dem true.

DYVEKE.

Kongen! Kongen!

SLOTSHERREN.

I veed, at I har Fjender her,
 vel fler, end I kan tælle.
 Jer stolte Moder var især
 et kostbart Vildt at fælde.
 En villig Haand kan findes snart,
 der eders Drikke plumrer.
 Og derfor, kom! en dristig Fart!
 før I for evig slumrer.

DYVEKE.

En Fart? hvorhen? med Jer? — o, bed mig ikke.
 Jeg elsker Kongen. Heller Døden drikke!

SLOTSHERREN.

Skal Jordens fæle Larver
 kysse din røde Mund?

skal dine friske Farver
 graane paa Kistebund?
 Livet er lystigt
 og Slotsherren bold.
 Du give Dig trøstigt
 i hans ridderlige Vold.

DYVEKE.

Det er, som laa jeg flaaet
 af Stejlens hvasse Kniv.
 Hvad Synd har jeg begaaet,
 der skal koste mit Liv?

SLOTSHERREN.

Paa Hænder jeg Dig bærer
 og paa Fløjel Dig bænker;
 og Intet jeg begjærer,
 som ikke selv Du skjænker.
 Men bort fra dette Land,
 hvor inden Dag og Uge
 den lede Knokkelmand
 i sin Favn Dig vil knuge.

DYVEKE.

For stor var min Lykke
 og dog saa kort en Frist.
 Derfor maa jeg lide nu
 saa jammerfuldt tilsidst.
 Hvad Ondt mig skal times,
 o Gud, lad snart det ske!

SLOTSHERREN.

Før Morgenmessen kimes,
 vil frelst jeg Dig se.

tager hendes Haand.

Saa følger Du? — i Nat! Jeg ordner Alt
 og sender Bud. Selv tør jeg ikke komme.
 Et Brev skal sige Dig, hvor vi kan mødes.
 Jeg lægger det, for ej at blive røbet,
 paa Bunden af en Kurv med Kirsebær.

Med næste Morgenrøde
 maa vi være paa Vej.
 Ja, græd kun, Du Søde,
 saa glemmer Du mig ej.
 tilbage over Muren.

Munken er kommen fra Klostret.

MUNKEN.

Dyveke!

DYVEKE.

I, min fromme Herre!

MUNKEN.

Jeg saae ham; hvad vilde han? — skrift!

DYVEKE.

Ak, havde I ladet mig drikke den Gift,
 da var mine Synder færre.

MUNKEN.

— Jeg kommer til Dig fra hendes Naade.

DYVEKE.

Dronningen?

MUNKEN.

Ja, med Hilsen i Gud.
 For *din* Skyld Kongen er stedt i Vaade.
 Landet styrtes i Ufred ud,
 om *Du* ikke lader Dig raade.
 Ogsaa dit eget Liv er i Nød.

DYVEKE.

Det Samme, som Slotsherren spaaede.

MUNKEN.

Men Dronningen bød:
 I ville for Dyvekes Liv mig svare,
 I lade hende af Landet fare.

DYVEKE.

Og hendes Ord, det skulde jeg tro?

MUNKEN.

Naar jeg det bringer, bør blindt Du følge.
 Hun sender Dig til et Klosters Ro,
 hvor Sløret din Skam kan dølge.

Aftenmessen lyder fra Klostret.

DYVEKE.

En stille Celle bag Mur og Slaa —!
 glemme og glemmes, græde og lettes
 og høre Klokkerne gaa.
 Synges til Hvile, bede og mættes
 af Naadens himmelske Frugt!
 og føle sin Brøde slettes
 i Angerens milde Tugt.

MUNKEN.

Hurtig! Alt er beredt til Flugt.
 — Jeg følger Dig.

DYVEKE.

I?

de betragte hinanden et Øjeblik.

I fra Kongen vil gaa,
 nu, hvor ham Alle forlader?

MUNKEN.

Jeg mener, jeg tjener ham rettest *saa*.

DYVEKE.

Jeg frygter.

MUNKEN.

Mig?

DYVEKE

vender sig fra ham.

Ogsaa *Jer*, min Fader.

MUNKEN

tager hendes Haand.

Og troer Du, der findes en Mand, som vil værne
din svage Ungdom med kjækkere Kraft?

Munken har ogsaa Marv og Saft,
den sorte Skal gjemmer ogsaa en Kjerne.
Og veed Du ikke, min Sjæl har Dig kjær?
at skulde det koste mig Livet her,
for Dig og din Frelse jeg ofred det gerne.

DYVEKE

river sig løs.

Nej nej. Jeg troer Jer ikke.
I stirrer mit Blod til Is.
Jeg følger ikke, for ingen Pris.
Før dø for Dolk eller Strikke!

MUNKEN.

Den Mand, der saae Dig til Sjælens Bund,
der knæled hos Dig i Angstens Stund,
der lagde Dig Bønnens Ord i Mund,
ham troer Du ej?

DYVEKE.

Lad mig dø, lad mig lide.

MUNKEN.

Hvad Du skal lide, det lid med *mig*.
Og skal Du dø, vil jeg dø med *Dig*.
Jeg viger ej fra din Side.

Slotsherrens **Page** kommer med en Kurv. som han rækker Dyveke.

Dyveke tager den. Pagen gaar.

MUNKEN.

Fra Torben Oxe! — hvorfor sender han
 Dig disse Bær? — Hvad vilde han Dig før?
 — Du skjuler Noget for mig. Lad mig se.
 river Kurven fra hende, undersøger den, finder Brevet, læser det og river
 det rasende i Stykker.

Ham har Du valgt til Redningsmand,
 med *ham* vil Du bole i fremmed Land,
 men *mig*!

da Dyveke vender sig for at gaa.

Gaa ikke. Jeg trygler, jeg tigger —
 Han er som de Andre i Fjendens Sold,
 kun hos *mig* er Du sikker.

DYVEKE.

Før i *hans* end i eders Vold!
 gaaer mod Baggrunden.

MUNKEN

mumler, ude af sig selv.

Før i Dødens!

tager Kapslen frem og hælder Giften over Bærrene.

DYVEKE.

Gud tilgive Jer.

Hun har Intet seet, vil nu forlade Haven.

MUNKEN.

Du glemmer hans Gave.

rækker hende Kurven.

Fristende Frugter fra Slotsherrens Have,
 blanke af Duggen som Øjne, der græder.
 da hun tager Kurven, med et Skrig.

Rør dem ikke. Der er Gift paa de Bær.

DYVEKE

betragter ham foragteligt.

Torben er ingen Forræder.

spiser.

MUNKEN

seer et Øjeblik forfærdet paa hende.

Saa giv ogsaa *mig*.

spiser.

Du fik jo mit Ord: jeg vil dø med *Dig*.

DYVEKE.

Hvad mener I?

MUNKEN.

Hellig er denne Time!

Stille! stille! — for den blev jeg fød.

Lyt til Luften, hvor Klokkerne kime
først til Bryllup, siden til Død.Ræk mig din Mund, før mit Øje sløres,
giv mig din Favn, før min Arm ligger stiv,
at Bryst mod Bryst som Mand og Viv
mod Dødsrigets Mulm vi kan føres.

DYVEKE.

Frels mig!

styrter om.

MUNKEN.

Dyveke! — red hendes Liv!

bort i Baggrunden.

DYVEKE.

Jesus, se til mig i Naade!

Kongen og Sigbrit komme.

KONGEN.

Hvem raabte?

SIGBRIT.

Min Datter!

KONGEN.

Dyveke!

SIGBRIT.

Sel

Øjet i Vildelse, Munden i Fraade!
 Gift! de har dræbt hende! — Ve!

KONGEN

løfter Dyveke i sine Arme.

DYVEKE.

Kongen — et Kys! det sidste!

KONGEN.

Min søde Due, min Ungdomsbrud!
 Hvor lider Du? — tal!

DYVEKE

synker død sammen.

KONGEN.

Min Herre og Gud,
 at ogsaa de Øjne kan briste!
 blotter sit Hoved, holder Hattens Fjedre for hendes Mund.
 Intet Pust i den lette Fjer —
 ingen Lyd over Læberne mer,
 Blikket saa tomt og stille!
 Mit Øje mørknes af Taarernes Flod.
Din Død vil mørkne Landene med Strømme af Blod —
 Dyveke, Dyveke lille!

Tæppet falder.

